

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Historia Concilii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

ANNO
CHRISTI
1143.

CONCILIUM LVGDVNENSE I. GENERALE AB INNOCENTIO IV. CELEBRATVM.

HISTORIA CONCILII.

QVONIAM singularis Friderici II. Romanorum imperatoris insolentia Innocentium quartum pontificem maximum precipue ad conuocandum Lugdunense Concilium incitauit, res ipsa postulat, ut similitates, quas ipse Fridericus cum hoc pontifice & cum aliis gessit, & belli acerbissimi quod eisdem intulit initia & causas

breuius explicemus. Hic igitur Fridericus, Henrici quinti filius, & Friderici I. nepos, maximis est a sede apostolica beneficiis affectus. Puer enim parentibus orbatu in tutela fuerat Innocentii tertii: eiusdemque pontificis opera ad eius dignitatis gradum ascenderat, pulsoque Ottone quarto imperator fuerat designatus. Cui non modo parem gratiam non retulit, sed etiam ecclesiam Romanam multos annos diuexauit; & arma, quæ voto obstrictus pro salute communi contra Saracenos capere debuit, magno Christianorum omnium detrimento ingrato animo atque impio contra ipsos pontifices cepit. Et quamquam principio tamdiu Innocentio tertio & reliquis pontificibus obsecutus est, quamdiu id suis rationibus conducere putauit; tamen ubi mortuo Innocentio insignia imperatoris ab Honorio tertio adeptus est, statim cum illo graues inimicitias suscepit, cum enim & ecclesiarum iurisdictiones, & bona usurparet, & a clericis & ecclesiis tributa exigeret, ac sæpe

Ioānes Vil-
lanus lib. 5.
hist. cap. 18.
Idem libro
5. cap. 36.

Vincentius
Beluacensis
lib. 30. c.

F ff iij

119. & Iohannes Villanus lib. 6. c. 15. & sequentibus.

Vincencius lib. 30. cap. 138. Mattheus Paris hist. in Henrico III. & Iohannes Villanus loco citato.

ab Honorio pontifice, ut ab incepto desisteret, admonitus respicere nollet, ab eodem Honorio fidelium communione priuatus est: quam sententiam Gregorius quoque nonus, qui in Honorii locum successerat, confirmauit. Et licet aliquando in gratiam cum Gregorio IX. pontifice maximo imperator rediisset, & ab eo monitus fuisset ut votum quo tenebatur persolueret, regnumque Hierosolymitanum, quod in summo discrimine, expugnata iam a Saracenis Hierosolyma, eo tempore versabatur, in pristinum statum restitueret, ipse adeo ab hac expeditione refugit, ut eam ob causam in omnium fere Christianorum, praesertim vero Gregorii pontificis offensionem incurreret. Attulit praeterea maximam molestiam eidem pontifici Fridericus. Cum enim ipsius regnum quibusdam pontificis urbibus & opidis finitimum esset, multa quae ad sedem apostolicam pertinebant ausus est occupare, & militum praesidio munire: qua iniuria commotus pontifex vim vi repellere coactus est, & ecclesiae patrimonium, ne in potestatem Friderici veniret, armis tueri. Et quamuis longo tandem interuallo conscripto exercitu imperator in Syriam sit profectus, tamen, cum nullo commisso praelio statim cum Aegypti rege, qui Syriam oppressam tenebat, pacem fecisset, & verbo tantum ex pacto Hierosolymam recepisset, non solum pontificis animum non placauit, verum etiam exulcerauit vehementer. Itaque Fridericus apertas inimicitias cum Gregorio gessit, bellumque illi tam acerbum intulit, ut magnam Piceni & Latii partem in suam redegerit potestatem: Romaque obsessa, si quos interdum ciues in obsidione caperet, crudeliter trucidaret. Cum autem Guelforum & Gibellinorum factiones eodem tempore ad Italiae perniciem erupissent; omnesque fere ciuitates in contrarias partes distraherentur, ciuesque ipsi, quasi furiis quibusdam agitati, alii alios in exilium pellerent, fortunisque spoliarent; Fridericus, cuius erat flammam nascentem opprimere, illam potius auxit, sibi bique Gibellinis adiunctis, Guelfos, qui pontificis defensionem susceperant, bello statim aggressus est. His igitur malis ut mederetur Gregorius, hominisque superbi furore atque amentia caci, qui neque cum Saracenis vnquam bellum gerere, neque cum Christianis pacem firmam habere voluisset, aut omnino, aut aliqua certe ex parte nefarios conatus reprimeret, Concilium generale conuocauit, Romamque tum episcopos, tum alios patres venire iussit. At cum multi ex Gallia & Hispania dicto audientes Romam nauigarent, Genuensiumque triremibus ueherentur, in Friderici classem inciderunt, victisque Genuensibus capti sunt episcopi & cardinales,

Ad ipsum imperatorem perducti. Grauem hunc episcoporum casum ita ægre tulit vir optimus Gregorius, ut præ animi dolore e vita paucis diebus excesserit, cum quatuordecim annos, menses quinque, summa æquitate & prudentia ecclesiam administrasset, maximosque labores eius causa pertulisset. Successit Gregorio Cælestinus quartus, qui cum statim de vita migrasset, cardinales vix post viginti menses Innocentium quartum, virum doctrina & virtute præstantem pontificem maximum delegerunt. Hic pontifex statim cum Friderico de pace egit; hominesque grauissimos ad illum misit, qui æquissimas ei pacis condiciones proponerent & postularent, ut patres, qui in pugna nauali capti fuerant, ut sæpe promiserat, liberos dimitteret. His pontificis cohortationibus cum Fridericus obtemperare nollet, nullaque amplius conciliandæ pacis reliqua spes esset, Innocentius ut hominis temeritatem reprimeret, atque aliis ecclesiæ commodis consuleret, Gregorii consilium secutus Synodum statim coegit. Veruntamen quia difficile erat patres Romam venire propter bella & seditiones quæ longe lateque diffusæ totam iam Italiam occuparant, se ipse pontifex in Galliam contulit: Lugdunumque urbem clarissimam habendo Concilio delegit. Fridericus igitur ad dicendam causam euocatus non venit: misit tamen legatos, in primisque Thadæum quemdam eloquentem virum & eruditum, qui aduocati officio fungeretur, dilueretque crimina, de quibus ipse postulabatur. Hic Thadæus ita obiit munus suum, ut & imperatorem acerrime defenderet, & accusatoribus multa obiiceret, illorumque rationes & argumenta refutaret. Sed tandem in vltima actione, causa cognita, diligenterque perspecta, Innocentius de sententia Synodi imperatorem damnauit, eumque e piorum communione eiectum imperii dignitate & Sicilia regno priuauit.

Vincentius lib. 30. c. vlr. & lib. 31. c. 1. Villanus li. 6. cap. 24. & sequētibz, & alii.

Quæ sequitur ex actis Cœcilii excerpta sunt.

Præter hanc imperatoris causam fuerunt item ab Innocentio alia negotia maximi momenti ad Synodum relata. Cum enim omnes pontifices de Christianis qui Syriam incolebant essent eo tempore solliciti, in illisque tuendis & confirmandis, repellendisque Saracenis, assiduam curam & diligentiam adhiberent, cumque tunc magnus esset necessario mittendus exercitus, ne regio illa in potestatem Saracenorum iterum perueniret, Innocentius, ne officio suo deesset, omnes ad hanc expeditionem cohortatus est.

Præterea eodem tempore ardebat bello Græcia. Balduinum, qui primus ex Latinis Constantinopolitanus imperator fuit, quidam Græci principes iniquo animo in Græcia dominari patiebantur.

tur, qui non solum ab imperatore defecerant, verum etiam & ipsi Balduino, & aliis, qui postea rerum potiti sunt, bellum acerrimum ac diuturnum intulerant, & modo aperto Marte, modo insidiis & dolo, ita eos vexabant, ut tandem imperator, qui eo tempore Constantinopoli regnabat, de suo statu amplissimo fere deiectus vix nomen imperatoris & maiestatem obtineret. Hoc igitur negotium ad ecclesiam magnopere pertinere Innocentius existimabat. Cernebat enim animo, si Græci Latinos expellerent, periculum esse, ne tota statim Græcia ad pristinam consuetudinem moremque relaberetur, & a Romana ecclesia dissideret.

Paris in
Henrico
III.

Vincencius
lib. 31. c. 2.
& sequenti-
bus.

Egressi item fuerant paulo ante Tartari, qui olim Scythæ Asiatici nominabantur, extra regiones quas incolebant, & multas Asiæ provincias depopulati, tandem Europæ bellum intulerant: magnæque illius parti incredibiles calamitates importarant: & in primis Pannoniæ inferiori, quæ nunc Hungaria dicitur, quam cæde & incendiis vastatam in suam redegerant potestatem. Occurrebant itaque uno eodemque tempore res magnæ & vehementer arduæ, quæ sine generali Concilio vix pro dignitate poterant explicari. Illud etiam accedebat, quod superiores pontifices ad conuocanda Concilia commouit: mores enim hominum longe a maiorum disciplina deslexerant, quotidieque in vitia grauiora dilabebantur. Quare optabat pontifex ut ecclesia pristinum illum, qui hisce moribus obsoleuerat, dignitatis splendorem recuperaret. Hæc autem cura tantopere illum sollicitabat, ut cum reliquæ causæ essent grauissimæ, de hac tamen primo loco in Concilio verba fecerit: & quamquam hæc omnia sunt ad Synodum delata; tamen præcipue in omnibus actionibus actum est de causa Friderici imperatoris, & ad exitum perducta.

Paris vbi
supra.

Fuit autem habitum hoc Concilium in templo maximo Lugduni, anno a Christo nato millesimo ducentesimo quadragesimo quinto, pontificatus Innocentii quarti anno secundo. Conuenerunt multi cardinales, episcopi centum quadraginta, abbatesque complures. Accesserunt multi viri clarissimi, & præter ceteros Constantinopolitanus imperator: qui prope pontificem consedit. Intersuit patriarcha Constantinopolitanus, & Antiochenus.

Absolutum fuit hoc Concilium breui temporis spatio. Prima enim actio habita est quarto Kalendas Iulii, secunda octo post diebus, & paulo post tertia eademque postrema. In his actionibus præter negotium Friderici, in tertia actione de tuendo regno Hierosolymitano eadem innouata sunt quæ ab Innocentio tertio in generali

ANNO CHRISTI 1245.
nerali Concilio statuta fuerant. Demum de mittendo imperatori Constantinopolitano subsidio, & de Tartarorum impetu, ferociaque comprimenda nonnulla constituta. Illud præterea sancitum fuit, vt dies natalis beatæ Mariæ virginis, Dei que matris, octo dierum spatio celebraretur. Alia item decreta edita sunt, quæ maiori ex parte in manuscripto Innocentii regeſto continentur, & in hanc generalium Conciliorum editionem coniiciuntur.

EPISTOLÆ

INNOCENTII PAPÆ IV.

ARCHIEPISCOPO SENONENSI.

DEI virtus & Dei sapientia Dominus Iesus Christus, cuius ineffabili subiecta sunt omnia maiestati, a fundationis initio splendore virtutum suam illustravit ecclesiam, & sic insignem reddidit singularis priuilegio potestatis, vt per eius ministerium suum iusticia consequatur effectum, & sedato guerrarum turbine mundo possit tranquillitas prouenire. Huius enim præminentiam dignitatis dum nos reuerenter attendimus, qui regimini generalis ecclesiæ licet immeriti diuina prouidentia præsidemus, reddimur corde solliciti, quod tempestatis horror, qua ipsa turbatur ecclesia, & religio Christiana concutitur, per nostræ prouisionis auxilium cælesti pietate propitia propulsetur. Hinc est quod nos, vt ipsa ecclesia per fidelium salubre consilium & auxilium fructuosum status debiti possit habere decorem, & deplorando terræ sanctæ discrimini, & afflicto Romano imperio, propere valeat subueniri, ac inueniri remedium contra Tartaros, & alios contemptores fidei, ac persecutores populi Christiani, nec non pro negotio, quod inter ecclesiam & principem vertitur, reges terræ, prælatos ecclesiarum, ac alios mundi principes duximus aduocandos. Rogamus itaque fraternitatem tuam, & hortamur attente, præcipiendo mandantes, quatenus ad præsentiam nostram, omni prorsus * occasione postposita, vsque ad proximum festum sancti Ioannis Baptistæ personaliter venire procures; vt ipsa ecclesia ex tuæ visitationis honore spirituale gaudium, & ex tua industria consilium

Concil. Tom. 28.

Ggg

* excusatione